

KÁRNÁ KOMORA NEJVYŠŠÍHO KONTROLNÍHO ÚŘADU
Jankovcova 2, Praha 7, PSČ 170 00

V Praze dne 12. listopadu 2010
sp. zn. 706/09-NKU20/7/10

ROZHODNUTÍ

Kárná komora Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „kárná komora“) složená z předsedy Ing. Milošlava Kaly, viceprezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu, a členů JUDr. Františka Púryho a JUDr. Jana Bláhy, soudců Nejvyššího soudu České republiky, rozhodla při ústním jednání dne 12. 11. 2010 v kárném řízení o kárných návrzích Ing. Jana Vedrála a JUDr. Ing. Jiřího Kalivody, členů Kolegia Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „kární žalobci“), podaných na kárně obviněného Ing. Františka Dohnala, [REDAKOVANÉ], trvale bytem [REDAKOVANÉ] prezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu (dále převážně jen „kárně obviněný“), zastoupeného obhájcem JUDr. Václavem Vlčkem, advokátem se sídlem advokátní kanceláře Sokolovská 22, Praha 8, t a k t o :

Kárně obviněný Ing. František Dohnal s e u z n á v á v i n n ý m kárným proviněním podle § 35 odst. 1 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů, jehož se dopustil tím, že

v rozhovoru pro týdeník Respekt č. 4, vycházející v týdnu od 25. 1. 2010 do 31. 1. 2010, který posléze převzaly a publikovaly i další celostátní sdělovací prostředky, na otázku redaktora tohoto týdeníku Ondřeje Kundry: „Projevila se už nějak politizace úřadu?“ odpověděl: „Někteří členové Kolegia, spojení s politickou skupinou, měli tendenci ovlivnit plán kontrolní činnosti, aby se některé věci nekontrolovaly.“ a na následující otázku: „Prosadil jste nakonec realizaci dané kontroly?“ odpověděl: „Ta kontrolní akce nebyla zařazena do plánu kontrolní činnosti. V Kolegiu se nenašel nikdo, kdo by jí chtěl dělat.“,

přičemž toto obvinění nejmenovaných členů Kolegia Nejvyššího kontrolního úřadu z ovlivňování činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu ve prospěch blíže neurčených politických skupin bylo nepodložené, protože o zařazení konkrétních kontrolních akcí do návrhu plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu rozhodoval sám z titulu své funkce prezident Nejvyššího kontrolního úřadu a nebyl při tom povinen vyhovět požadavkům, názorům a stanoviskům členů Kolegia Nejvyššího kontrolního úřadu,

a uvedené nepodložené obvinění s ohledem na jeho uveřejnění v celostátních sdělovacích prostředcích mohlo u veřejnosti vyvolat pochybnosti o tom, zda kontrolní činnost Nejvyššího kontrolního úřadu není negativně ovlivněna politickými zájmy,

t e d y dopustil se chování, jímž ohrozil důvěru v nezávislost a nestrannost Nejvyššího kontrolního úřadu.

Podle § 44 odst. 1 písm. a) zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů, se kárně obviněnému u k l á d á za toto kárné provinění kárné opatření ve formě n a p o m e n u t í .

O d ů v o d n ě n í

Kárný žalobce JUDr. Jan Vedrai podal dne 12. 2. 2010 návrh na zahájení kárného řízení proti kárně obviněnému Ing. Františkovi Dohnalovi pro podezření ze závažného kárného provinění podle § 35 odst. 2 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 166/1993 Sb.“), jehož se měl dopustit tím, že v rozhovoru s redaktorem týdeníku Respekt Ondřejem Kundrou, který byl publikován dne 25. 1. 2010, obvinil některé členy Kolegia Nejvyššího kontrolního úřadu z pokusu ovlivnit ve spojení s blíže neurčenou politickou skupinou plán kontrolní činnosti tak, aby se některé věci nekontrolovaly. Této kárné věci byla přidělena sp. zn. 706/09-NKU20/7/10.

Dne 15. 2. 2010 podal takřka identický návrh i kárný žalobce JUDr. Ing. Jiří Kalivoda (věci byla přidělena sp. zn. 706/09-NKU20/8/10). Vzhledem k totožnosti skutkového základu a osoby kárně obviněného byla rozhodnutím kárné komory ze dne 20. 4. 2010 spojena obě kárná řízení zahájená na podkladě uvedených návrhů ke společnému řízení a jsou nadále vedena pod sp. zn. 706/09-NKU20/7/10.

Kárně obviněný Ing. František Dohnal prostřednictvím svého obhájce JUDr. Václava Vlka v písemném vyjádření k uvedeným návrhům odmítl obě vznesená kárná obvinění a s odvoláním na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2010, sp. zn. Zp 1/2010, navrhl, aby kárná komora podle § 224 odst. 5 trestního řádu přerušila kárné řízení a předložila věc Ústavnímu soudu, nebo vyčkala rozhodnutí Ústavního soudu v obdobné věci, která mu byla po přerušení řízení předložena. Kromě toho kárně obviněný v průběhu kárného řízení opakovaně vznesl výhradu, že popis skutku v obou žalobních návrzích je nedostatečný, což mu podle jeho názoru znemožnilo kvalifikovanou obranu. V neposlední řadě namítl i podjatost předsedy kárné komory a jejích členů a navrhl jejich vyloučení z projednávání a rozhodování v tomto kárném řízení (ve vztahu k předsedovi kárné komory tuto námitku při ústním jednání zopakoval).

S oběma námitkami podjatosti se kárná komora náležitě vypořádala. Nejprve se tak stalo usnesením ze dne 26. 8. 2010, sp. zn. 706/09-NKU20/7/10, jímž vyslovila, že předseda kárné komory Ing. Miloslav Kala a její členové JUDr. František Púry a JUDr. Jan Bláha nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodování v této věci, a posléze usnesením ze dne 4. 11. 2010, sp. zn. 706/09-NKU20/7/10, jímž znovu vyslovila, že předseda kárné komory Ing. Miloslav Kala není vyloučen z projednávání a rozhodování v této věci.

Pokud jde o vznesenou námitku nedostatečného popisu skutku v obou návrzích na zahájení kárného řízení, kárná komora dospěla k závěru, že všechny náležitosti popisu skutku vyžadované podle přiměřeného užití ustanovení § 177 písm. c) trestního řádu, který je v kárném řízení subsidiárně použitelný, tedy přesné označení skutku, pro který je kárně obviněný stíhán, s uvedením místa, času a způsobu jeho spáchání a zákonným pojmenováním závažného kárného provinění, které kární žalobci v tomto skutku spatřují, s uvedením příslušného ustanovení zákona a jeho zákonných znaků, jsou v obou žalobních návrzích dostatečným způsobem vymezeny. Místem spáchání kárného provinění bylo prakticky celé území České republiky, na němž je týdeník Respekt distribuován, čas byl dostatečně určen vymezením dnů, ve kterých vydání týdeníku Respekt č. 4 vyšlo, a vzhledem k tomu, že jde o distanční delikt, následek mohl nastat v podstatě kdekoliv. Náležité bylo rovněž zákonné pojmenování kárného provinění v obou žalobních návrzích (kární žalobci citovali ustanovení

§ 35 odst. 2 zákona č. 166/1993 Sb.), jakož i vymezení zákonných znaků, které bylo třeba naplnit (vyvolání abstraktního ohrožení).

Ústní jednání kárné komory zaměřené k meritu věci proběhlo ve dnech 9. 9. 2010, 4. 11. 2010 a 12. 11. 2010. Na jeho počátku kární žalobci přednesli kárné návrhy a poté kárná komora přistoupila k dokazování. Kárně obviněný sice využil svého práva k věci se nevyjadřovat, nicméně prostřednictvím svého obhájce opět odmítl vznesená kárná obvinění, znovu namítl údajně chybné vymezení skutku v žalobních návrzích, a v rámci dokazování navrhl provedení svědeckých výpovědí redaktora týdeníku Respekt Ondřeje Kundry, členky Kolegia Nejvyššího kontrolního úřadu (dále převážně jen „Kolegium NKÚ“) Mgr. Marie Hoškové a viceprezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu (dále převážně jen „viceprezident NKÚ“) Ing. Miloslava Kaly, a přečtení celé řady listinných důkazů.

Z listinných důkazů, jimiž byl při ústním jednání proveden důkaz jejich přečtením, je třeba zmínit předmětný rozhovor s redaktorem týdeníku Respekt Ondřejem Kundrou (Respekt č. 4/2010), přílohu k zápisu z II. zasedání Kolegia NKÚ ze dne 1. 2. 2010, zápis z XVII. zasedání Kolegia NKÚ ze dne 19. 10. 2009, výběr z tzv. monitoru tisku, návrh plánu kontrolní činnosti pro rok 2010; stanovisko členky Kolegia NKÚ Mgr. Marie Hoškové ze dne 1. 9. 2009 sp. zn. 451/09-30/605/09, stanovisko viceprezidenta NKÚ Ing. Miloslava Kaly ze dne 1. 9. 2009 sp.zn. 706/09-20/35/09, přehled stanovisek k připomínkám Kolegia NKÚ k návrhům podnětů pro plán kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále též „NKÚ“) na rok 2010 ze dne 7. 9. 2009 a plán kontrolní činnosti NKÚ pro rok 2010.

Jako svědkyně byla při ústním jednání kárné komory vyslechnuta členka Kolegia NKÚ Mgr. Marie Hošková, která potvrdila jak autorství, tak adresátů svého výroku v listinném důkazu (v seznamu listinných důkazů označeném jako č. 2). K dotazu obhájce kárně obviněného uvedla, že v době před jmenováním členkou Kolegia NKÚ nebyla členkou nějaké politické strany a že nebyla navržena do funkce za žádnou politickou stranu. Na otázku člena kárné komory, zda-li sama zvažovala podání kárné žaloby po přečtení předmětného článku v týdeníku Respekt č. 4/2010, odpověděla, že nikoliv, a že jí ani není známo, že by o tom uvažovali (kromě obou kárných žalobců) další členové Kolegia NKÚ.

Kárná komora hodlala provést i obhajobou navržený důkaz výsledkem redaktora týdeníku Respekt Ondřeje Kundry. Ten se však k ústnímu jednání dne 4. 11. 2010, ačkoliv mu bylo předvolání řádně doručeno, bez omluvy nedostavil. Kárná komora, třebaže chtěla předvoláním tohoto svědka vyhovět návrhu obhajoby, po opětovném zvážení potřeby provedení i tohoto důkazu pro své meritorní rozhodnutí dospěla k závěru, že tento důkaz není nezbytný, a proto jej provádět nebude. Ke stejnému závěru dospěla rovněž ohledně návrhu obhájce kárně obviněného na opatření a následné přečtení opisu protokolu z hlavního líčení ze dne 1. 11. 2010 v blíže neoznačené trestní věci vedené proti kárně obviněnému u Obvodního soudu pro Prahu 7. Oba zmíněné navrhované důkazy jsou totiž podle kárné komory nadbytečné, protože kárně obviněný se nijak nedistancoval od svých vyjádření v rozhovoru, který byl podnětem k podání návrhů na zahájení tohoto kárného řízení, a nepochybně správnost a pravdivost obsahu uvedeného rozhovoru.

Kárná komora nevyhověla návrhu obhajoby na výslech viceprezidenta NKÚ Ing. Miloslava Kaly jako svědka. Jelikož Ing. Miloslav Kala je v této věci předsedou kárné komory ze zákona (§ 38 odst. 3 zákona č. 166/1993 Sb.), je z podstaty věci vyloučeno, aby v téže věci současně vystupoval jako svědek. Vedle toho je třeba zdůraznit, že ze shora zmíněných listinných důkazů vyplývá, že výroky kárně obviněného, které byly podnětem

k zahájení kárného řízení proti němu, se nikterak netýkájí předsedy kárné komory, který se vůbec nevyjadřoval k předmětnému plánu kontrolní činnosti a neuplatňoval k němu žádné vlastní návrhy či připomínky, takže ani nemohl zavdat jakékoli podezření ze snahy ovlivnit plán kontrolní činnosti. Tyto skutečnosti bylo možno spolehlivě zjistit ze zmíněných listinných důkazů a z ostatního důkazního materiálu, aniž by k nim bylo třeba výpovědi Ing. Miloslava Kaly, který by k předmětu kárného řízení stejně nemohl cokoli relevantního uvést.

Další důkazy navržené nebyly a vzhledem k tomu, že výsledky provedeného dokazování umožnily zjištění skutkového stavu, o němž nebyly důvodné pochybnosti, a to v rozsahu nezbytném pro rozhodnutí (srov. § 2 odst. 5 trestního řádu), kárná komora prohlásila dokazování za skončené.

Na základě pečlivého vyhodnocení všech provedených důkazů s použitím zásady volného hodnocení důkazů (srov. § 2 odst. 6 trestního řádu), kárná komora dospěla k závěru, že kárně obviněný se dopustil kárného provinění.

Podle § 35 odst. 1 zákona č. 166/1993 Sb. je *kárným proviněním* zaviněné porušení povinností prezidenta Úřadu, viceprezidenta Úřadu a člena Úřadu vyplývajících z tohoto zákona nebo jejich chování, jímž narušují důstojnost nebo ohrožují důvěru v nezávislost a nestrannost své osoby nebo Úřadu. Podle § 35 odst. 2 zákona č. 166/1993 Sb. jednání uvedené v odstavci 1 je *závažným kárným proviněním*, jestliže vzhledem k povaze porušené povinnosti, způsobu jednání, míře zavinění, opakování nebo jiné přitěžující okolnosti je jeho škodlivost zvýšena.

Ze zákonné díkce ustanovení § 35 odst. 1 zákona č. 166/1993 Sb. je zřejmé, že kárné provinění může člen NKÚ spáchat vedle porušení zákonných povinností i chováním ohrožujícím důvěru v nezávislost a nestrannost své osoby nebo Nejvyššího kontrolního úřadu. Z formulace zákonného znaku „... *chování, jímž ... ohrožují ...*“ vyplývá, že kárně obviněný dokoná kárné provinění již vyvoláním abstraktního ohrožení – ohrožení tedy nemusí hrozit konkrétně a bezprostředně a nevyžaduje se způsobení jakékoliv poruchy. Jinými slovy řečeno, stačí vyvolání situace, v níž zpravidla vzniká konkrétní nebezpečí, aniž by záleželo na tom, zda k němu skutečně došlo. Jde tedy o takové chování, jímž je vyvolána možnost vzniku následku v podobě ohrožení důvěry v nezávislost a nestrannost prezidenta, viceprezidenta a členů NKÚ nebo NKÚ jako státního orgánu. Zákonným znakem tedy není porucha ani konkrétní ohrožení zmíněné důvěry, ale postačí jen její abstraktní ohrožení.

Kárná komora po provedeném dokazování zjistila, že kárně obviněný v rozhovoru pro týdeník Respekt č. 4, vycházející v týdnu od 25. 1. 2010 do 31. 1. 2010, který posléze převzaly a publikovaly i další celostátní sdělovací prostředky, na otázku redaktora tohoto týdeníku Ondřeje Kundry: „Projevila se už nějak politizace úřadu?“ odpověděl: „Někteří členové Kolegia, spojení s politickou skupinou, měli tendenci ovlivnit plán kontrolní činnosti, aby se některé věci nekontrolovaly.“ a na následující otázku: „Prosadil jste nakonec realizaci dané kontroly?“ odpověděl: „Ta kontrolní akce nebyla zařazena do plánu kontrolní činnosti. V Kolegiu se nenašel nikdo, kdo by jí chtěl dělat.“

Současně kárná komora dospěla k závěru, že toto obvinění nejmenovaných členů Kolegia NKÚ z ovlivňování činnosti NKÚ ve prospěch blíže neurčených politických skupin bylo nepodložené, protože o zařazení konkrétních kontrolních akcí do návrhu plánu kontrolní činnosti NKÚ rozhodoval sám kárně obviněný z titulu své funkce prezidenta NKÚ a nebyl při tom povinen vyhovět požadavkům, názorům a stanoviskům členů Kolegia NKÚ. Uvedené

nepodložené obvinění pak s ohledem na jeho uveřejnění v celostátních sdělovacích prostředcích mohlo u veřejnosti vyvolat pochybnosti o tom, zda kontrolní činnost NKÚ není negativně ovlivněna politickými zájmy. Jak je totiž zřejmé z provedených důkazů, ve skutečnosti se v činnosti Kolegia NKÚ neprojevily žádné snahy ovlivnit plán kontrolní činnosti ve prospěch jakékoliv politické skupiny.

V návaznosti na to – aniž by ovšem bylo zapotřebí v odůvodnění tohoto rozhodnutí zmiňovat naprosto všechny provedené důkazy – kárná komora k tvrzení kárných žalobců a současně i k obhajobě kárně obviněného zdůrazňuje, že v rámci příprav k sestavení Plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2010 zasílali všichni členové Kolegia NKÚ své podněty s vyjádřením viceprezidentovi NKÚ Ing. Miloslavu Kalovi, což je postupně ustálené a dodržované pravidlo, byť nemá výslovnou oporu v zákoně č. 166/1993 Sb. ani ve Směrnici o přípravě a výkonu kontrolní činnosti ze dne 28. 11. 2007 č. 70. Jak vyplynulo i z dalšího provedeného listinného důkazu, jímž je Návrh plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2010, podnět označený jako č. 2007/690/02 vznikl na odboru II. kontrolní sekce NKÚ, který byl tzv. autorským a gesčním odborem. Poté si tento návrh osvojil některý z členů NKÚ a v rámci zmíněného fakticky dodržovaného pravidla o zasílání podnětů ke kontrolní činnosti viceprezidentovi NKÚ byl návrh doručen právě jemu elektronickou poštou (e-mailem). Obsah tohoto návrhu pak spolu s ostatními připomínkami a návrhy dalších členů Kolegia NKÚ viceprezident NKÚ pouze soustředil do jednoho dokumentu, který beze změn či vlastních doplnění interně předal vrchnímu řediteli kontrolní sekce NKÚ RNDr. Petru Neuvirtovi. Tento dokument byl posléze označen jako Stanovisko viceprezidenta NKÚ Ing. Miloslava Kalý ze dne 1. 9. 2009, sp. zn. 706/09-20/35/09. Z popsané geneze jeho vzniku je tak evidentní, že viceprezident NKÚ není autorem nebo tvůrcem obsahu uvedeného dokumentu, nýbrž v něm pouze shromáždil všechny připomínky od členů Kolegia NKÚ a bez dalších úprav je v soustředěné podobě předal řediteli kontrolní sekce NKÚ. Takový dokument tedy neobsahuje ani nevyjadřuje žádné vlastní doporučení či nedoporučení viceprezidenta NKÚ k tomu, aby byla či nebyla prováděna některá z konkrétních kontrolních akcí.

Podle zjištění kárné komory informace poskytnuté kárně obviněným v odpovědích na otázky redaktora týdeníku Respekt ani neodpovídaly skutečnosti. Pouhé nedoporučení některých podnětů k zařazení do Návrhu plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2010 nemohlo u kárně obviněného vyvolat reálnou představu o „politické skupině“ v pozadí. Pak ovšem neměl naprosto žádný důvod ani pro medializaci takové představy, která byla nejen nepodložená, ale ve své podstatě účelová a vzhledem k vážnosti NKÚ i nezodpovědná. Obdobně tomu bylo také s nepřesnou informací kárně obviněného o tom, že „kontrolní akce nebyla zařazena do plánu kontrolní činnosti, neboť se v kolegiu nenašel nikdo, kdo by ji chtěl dělat“. Z důkazního materiálu (konkrétně ze zápisu ze XVII. zasedání Kolegia NKÚ ze dne 19. 10. 2009) naopak vyplývá, že to byl právě kárně obviněný, kdo nezařadil oba podněty do Návrhu plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2010 a ani se nepokusil o nich vyvolat diskusi. Přitom platí to, co bylo akcentováno již shora, totiž že o zařazení konkrétních kontrolních akcí do návrhu plánu kontrolní činnosti NKÚ rozhodoval sám kárně obviněný z titulu své funkce prezidenta NKÚ a nebyl při tom povinen vyhovět požadavkům, názorům a stanoviskům členů Kolegia NKÚ.

Lze tak uzavřít, že zjištěné chování kárně obviněného, jímž v rámci zmíněných odpovědí na otázky redaktora týdeníku Respekt naznačil existenci osob v Kolegiu NKÚ, které při sestavování plánu kontrolní činnosti nemají jednat v zájmu NKÚ, nýbrž v zájmu jistých politických skupin, jejichž cílem je skryt nehospodárné nakládání s veřejnými prostředky

s nimi spojené, bylo jednáním, které mimo jakoukoliv pochybnost mohlo vyvolat u relativně široké veřejnosti abstraktní ohrožení důvěry v nezávislost a nestrannost NKÚ.

Příčinnou souvislost mezi jednáním kárně obviněného a následkem v podobě ohrožení důvěry NKÚ nebylo třeba dokazovat, neboť – jak již také bylo řečeno – znakem abstraktního ohrožovacího deliktu není vyvolání poruchy nebo konkrétního ohrožení, ale vyvolání nebezpečí vzniku určitého ohrožení (v daném případě vyvolání nebezpečí ohrožení důvěry veřejnosti v NKÚ nebo jeho představitele). Jednání kárně obviněného, jenž v rozhovoru pro prestižní český týdeník uvedl skutečnosti popsané shora v odpovědích na otázky redaktora týdeníku Respekt, přičemž při jejich formulacích si musel být vědom toho, že sdělené informace mohou (vzhledem k celostátní oblibě zmíněného týdeníku zejména mezi vzdělanou částí populace a s ohledem na jejich následné převzetí Českou tiskovou kancelář a uveřejnění v dalších celostátních sdělovacích prostředcích) vyvolat poměrně značný negativní ohlas v relativně široké části veřejnosti, proto naplňuje zákonné znaky kárného provinění podle § 35 odst. 1 zákona č. 166/1993 Sb. Po subjektivní stránce je mu proto třeba přičítat zavinění přinejmenším ve formě nepřímého úmyslu (viz přiměřeně § 15 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku).

Kárná komora na rozdíl od názoru kárných žalobců nedospěla k závěru, že zjištěné chování kárně obviněného by mohlo odůvodňovat závěr o přísnější právní kvalifikaci jako závažného kárného provinění podle § 35 odst. 2 zákona č. 166/1993 Sb. Jakkoliv neměla pochyb o tom, že šlo o jednání nevhodné a ohrožující důvěryhodnost NKÚ, na druhé straně nedovodila, že by jeho škodlivost byla natolik zvýšena, aby odůvodňovala takové právní posouzení. Při tomto posuzování vzala kárná komora v úvahu především to, že šlo o jednání zřejmě dostatečně neuvážené (kárně obviněný bezprostředně reagoval na redaktorovy otázky) a jednorázové.

Po vyslovení viny bylo na kárné komoře uloženo kárně obviněnému kárné opatření. Podle § 44 odst. 1 písm. a), b) zákona č. 166/1993 Sb. lze za kárné provinění uložit napomenutí nebo snížení platu až o 15 % na dobu nejdéle tři měsíců. Po zvážení všech shora rozvedených okolností případu a osoby doposud zcela bezúhonného kárně obviněného dospěla kárná komora k závěru, že účelu kárného řízení bude dosaženo uložení kárného opatření nejmírnějšího charakteru, tj. napomenutí.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze do patnácti dnů od jeho doručení podat odvolání k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím Kárné komory Nejvyššího kontrolního úřadu. Odvolání má odkladný účinek.

Ing. Miloslav Kala v.r.
předseda kárné komory
Nejvyššího kontrolního úřadu

Za správnost vyhotovení: